

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-05-87/1-T

Datum: 14. maj 2009.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM II

U sastavu: sudija Kevin Parker, predsedavajući
sudija Christoph Flügge
sudija Melville Baird

V. d. sekretara: g. John Hocking

Odluka od: 14. maja 2009.

TUŽILAC

protiv

VLASTIMIRA ĐORĐEVIĆA

JAVNO S POVERLJIVIM DODATKOM A

**ODLUKA PO ZAHTEVU TUŽIOCA ZA IZMENU SPISKA SVEDOKA
NA OSNOVU PRAVILA 65ter**

Tužilaštvo:

g. Chester Stamp
gđa Daniela Kravetz
g. Matthias Neuner

Branioci optuženog:

g. Dragoljub Đorđević
g. Veljko Đurđić

1. Ova odluka Pretresnog veća II (dalje u tekstu: Pretresno veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) tiče se Zahteva tužioca za izmenu spiska svedoka na osnovu pravila 65ter, s poverljivim dodacima A i B, koji je tužilaštvo 9. aprila 2009. godine dostavilo kao delimično poverljiv (dalje u tekstu: Zahtev). U tom zahtevu tužilaštvo traži odobrenje da izmeni svoj spisak svedoka, dostavljen 1. septembra 2008. godine (dalje u tekstu: Spisak svedoka), kako bi moglo da podnese obaveštenje o imenima dvojice svedoka koji su na spisku svedoka navedeni kao svedoci na osnovu pravila 70. Vlastimir Đorđević odgovorio je 23. aprila 2009. godine.¹ Dana 28. aprila 2009. godine tužilaštvo je zatražilo odobrenje da uloži repliku, što je Pretresno veće odobrilo 29. aprila 2009. godine. Dana 1. maja 2009. godine, u skladu s nalogom Veća, tužilaštvo je dostavilo Repliku.²

I. PODNESCI

2. Tužilaštvo tvrdi da je prihvatanje predloženih izmena na spisku svedoka u interesu pravde. Konkretno, tužilaštvo tvrdi da je Zahtev dostavilo u ranoj fazi izvođenja dokaza, da se na spisku svedoka pominju "prvi svedok iz SAD na osnovu pravila 70" i "drugi svedok iz SAD na osnovu pravila 70", te da je, u trenutku dostavljanja spiska svedoka, napomenulo da ne može da navede imena tih svedoka, pošto su pregovori s davaocem informacija na osnovu pravila 70 još bili u toku. Osim toga, tužilaštvo tvrdi da je u pismima od 8. i 19. septembra 2008. godine zatražilo odobrenje od Vlade SAD (dalje u tekstu: davalac informacija) da Shauna Byrnese i Michaela Phillipsa pozove kao svedoke u postupku protiv Đorđevića, a da je davalac informacija u pismima od 19. marta 2009. godine ovlastio tužilaštvo da pozove tu dvojicu svedoka, pod uslovom da tužilaštvo pre njihovog predviđenog svedočenja zatraži i dobije od Veća nalog kojim se za njihovo svedočenje određuje niz posebnih uslova. Tužilaštvo, osim toga, tvrdi da je Vlastimir Đorđević dobio sve dokumente kojima tužilaštvo raspolaže a koji se tiču ove dvojice

¹ *Tužilac protiv Đorđevića*, predmet br. IT-05-87/1-PT, Odgovor Vlastimira Đorđevića na Zahtev tužioca za izmenu spiska svedoka na osnovu pravila 65ter, s poverljivim dodacima A i B, 23. april 2009. godine (dalje u tekstu: Odgovor).

² *Tužilac protiv Đorđevića*, predmet br. IT-05-87/1-PT, Replika tužilaštva na Odgovor Vlastimira Đorđevića na Zahtev tužioca za izmenu spiska svedoka na osnovu pravila 65ter, s poverljivim dodacima A i B, 1. maj 2009. godine (dalje u tekstu: Replika).

svedoka i napominje da je, u skladu s Odlukom Veća po Zahtevu tužilaštva da se izda nalog o neobelodanjivanju, od 9. marta 2009. godine, obelodanilo 27 od 29 dokumenata dobivenih od Byrnese i Phillipsa. U prilogu Zahtevu dostavljeni su propratni sažeci na osnovu pravila 65ter za očekivana svedočenja tih svedoka. Tužilaštvo tvrdi da ove svedoke ne namerava da pozove pre juna 2009. godine, te da će Vlastimir Đorđević imati dovoljno vremena da pripremi unakrsno ispitivanje i da, ukoliko želi, od davaoca informacija zatraži odobrenje da tokom suđenja koristi ranije obelodanjeni materijal na osnovu pravila 70. Konačno, tužilaštvo tvrdi da je očekivano svedočenje Shauna Byrnese i Michaela Phillipsa relevantno za sporna pitanja u ovom predmetu i za sve tačke Optužnice.

3. Vlastimir Đorđević odgovara da bi Zahtev trebalo odbiti zato što tužilaštvo nije pokazalo dužnu revnost i zato što postoji mogućnost da dođe do nepotrebnog odugovlačenja. Alternativno, Vlastimir Đorđević traži od Veća da zahteva (i) da se "obelodani sav dopustiv materijal" vezan za Shauna Byrnese i Michaela Phillipsa i (ii) da ta dva svedoka ne budu pozvana da svedoče pre početka jula 2009. godine, a i to samo ako dotad budu izdate sve potrebne dozvole za korišćenje dokumentarnih dokaza tokom njihovog svedočenja. Konkretno, Vlastimir Đorđević tvrdi da tužilaštvo Zahtev nije dostavilo u ranoj fazi izvođenja svojih dokaza, da je od davaoca informacija trebalo da zatraži odobrenje pre nego što je podnelo spisak svedoka 1. septembra 2008. godine, i da tužilaštvo, iako Vlastimir Đorđević jeste bio obavešten o tome da ono namerava da pozove dva neimenovana svedoka iz SAD na osnovu pravila 70, nije moglo da počne da se priprema za njih sve dok se ne navedu njihova imena i ne obelodani sav materijal vezan za njih. Osim toga, Đorđević tvrdi da nije jasno da li je tužilaštvo obelodanilo sve dokumente vezane za te svedoke i da li postoji još uslova za upotrebu tih dokumenata u sudnici. Ukoliko Vlastimir Đorđević od davaoca informacija mora da traži dodatno odobrenje, treba mu ostaviti dovoljno vremena za to.

4. Tužilaštvo u Replici između ostalog pojašnjava da su dosad obelodanjeni svi dokumenti vezani za svedoke Byrnese i Phillipsa (dalje u tekstu: dokumenti na osnovu pravila 70), a da su poslednja dva dokumenta priložena u Dodatku A Zahtevu. Tužilaštvo tvrdi i da davalac informacija zna za predviđeni raspored svedočenja dvojice svedoka, pa

da će se postarati za to da se svaki blagovremeni zahtev strana u postupku za odobrenje da u sudnici koriste ma koji od dokumenata na osnovu pravila 70 obradi tako da strane u postupku zaista i mogu da koriste dokumente na osnovu pravila 70.

II. PRAVO

5. Na osnovu pravila 73bis(F) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), Veće može da odobri svaki zahtev za izmenu spiska svedoka ako se uveri da je to u interesu pravde. Prilikom ocenjivanja, Veće će razmotriti relevantnost i dokaznu vrednost predloženog iskaza, kao i to da li su adekvatno zaštićeni interesi odbrane i pravičnost postupka.³ U obzir treba uzeti i sledeće faktore: da li je strana koja traži izmene pokazala valjan razlog za svoj zahtev, u kojoj je fazi postupka podnet zahtev, da li bi odobravanje izmene dovelo do nepotrebnog odgađanja postupka i da li je strana koja traži izmenu pokazala potrebnu revnost da predloženog svedoka identifikuje u najranijem mogućem trenutku.⁴

6. Pravilom 70 regulišu se pitanja koja ne podležu obelodanjivanju. Njegovi relevantni delovi glase:

(B) U slučaju da tužilac posjeduje informaciju koja mu je data u poverenju i koja je korišćena samo za dobijanje novih dokaza, tu početnu informaciju i njeno poreklo tužilac neće obelodaniti bez pristanka osobe ili tela koje je pružilo početnu informaciju, a ni u kom slučaju je neće upotrebiti kao dokaz a da je pre toga ne obelodani optuženom.

(C) U slučaju da, nakon što je pribavio pristanak osobe ili tela koje je pružilo informaciju u skladu s ovim pravilom, tužilac odluči da iznese kao dokaz bilo koji iskaz, dokument ili drugi materijal pribavljen na ovaj način, pretresno veće, bez obzira na pravilo 98, ne može naložiti nijednoj od strana da dostavi dodatne dokaze pribavljene od osobe ili tela koje je pružilo početnu informaciju, niti može u svrhu pribavljanja takvih dodatnih dokaza samo uputiti sudski poziv toj osobi ili predstavniku tog tela kao svedoku ili naložiti njihovo prisustvovanje. Pretresno veće ne može

³ *Tužilac protiv Limaja i drugih*, predmet br. IT-03-66-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva da izmeni spisak svedoka i zahtevu za zaštitne mere, 17. februar 2005. godine, par. 3; *Tužilac protiv Mrkšića i drugih*, predmet br. IT-95-13/1-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva za izmenu spiska svedoka na osnovu pravila 65ter, 6. jun 2006. godine, par. 2.

⁴ *Tužilac protiv Lukića i drugih*, predmet br. IT-98-32/1-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva da izmeni spisak svedoka (dr Fagel), 3. novembar 2008. godine, str. 3; *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-PT, Odluka po Zahtevu tužilaštva da se odobri izmjena njegovog spiska dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 21. decembar 2006. godine, par. 10; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po zahtjevima tužioca za odobrenje da izmijeni spisak svjedoka na osnovu pravila 65ter i spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 6. decembar 2006. godine, str. 8. Vidi i *Tužilac protiv Đorđevića*, predmet br. IT-05-87/1-T, Odluka po Zahtevu tužilaštva za izmenu spiska svedoka na osnovu pravila 65ter, 12. mart 2009. godine, par. 4.

iskoristiti svoje ovlaštenje da naloži prisustvovanje svedoka ili da zahteva dostavljanje dokumenata da bi primoralo na dostavljanje takvih dodatnih dokaza.

(D) U slučaju da tužilac pozove svedoka kako bi u dokaze uvrstio neku informaciju pribavljenu u skladu s ovim pravilom, pretresno veće ne može prinuditi tog svedoka da odgovori ni na jedno pitanje koje se odnosi na tu informaciju ili njeno poreklo ako svedok odbije da odgovori pozivajući se na poverljivost.

(E) Pravo optuženog da osporava dokaze koje je iznelo tužilaštvo ostaje nepromenjeno i podleže jedino ograničenjima sadržanim u stavovima (C) i (D).

(F) Pretresno veće može, na zahtev optuženog ili njegovog branioca, naložiti da se, u interesu pravde, odredbe ovog pravila primene *mutatis mutandis* na određene informacije u posedu optuženog.

III. DISKUSIJA

7. Gospodin Shaun Byrnes bio je šef Diplomatske posmatračke misije Sjedinjenih Američkih Država na Kosovu od avgusta 1998. do marta 1999. godine. Očekuje se da će g. Byrnes svedočiti o sastancima s načelnicima raznih odeljenja srpske vojske (dalje u tekstu: VJ) i Ministarstva unutrašnjih poslova (dalje u tekstu: MUP), pa tako i o najmanje jednom ličnom susretu s Vlastimirom Đorđevićem, kao i o operacijama VJ i MUP-a na Kosovu tokom 1998. i 1999. godine. Gospodin Michael Phillips služio je kao potpukovnik u Verifikacionoj misiji na Kosovu od novembra 1998. do jula 1999. godine. Očekuje se da će g. Phillips svedočiti o sastancima s učesnicima u udruženom zločinačkom poduhvatu, navedenom u Optužnici, i o aktivnostima VJ i MUP-a na Kosovu. Utoliko je svedočenje ove dvojice svedoka relevantno i ima dokaznu vrednost za pitanja izneta u Optužnici.

8. Vlastimir Đorđević tvrdi da tužilaštvo nije postupalo s dužnom revnošću kad je od davaoca informacija pribavljalo potrebne dozvole. S tim u vezi, Pretresno veće napominje da je tužilaštvo u svom podnesku na osnovu pravila 65ter od 1. septembra 2008. godine naznačilo da namerava da pozove dva svedoka iz SAD na osnovu pravila 70 i da u to vreme "nije bilo u prilici da navede imena tih svedoka [...], pošto su pregovori s davaocem informacija na osnovu pravila 70 još bili u toku".⁵ U ovom Zahtevu tužilaštvo navodi da je od davaoca informacija zatražilo odobrenje da 8. i 19.

⁵ *Tužilac protiv Đorđevića*, predmet br. IT-05-87/1-T, Podnesak tužilaštva na osnovu pravila 65ter(E), s poverljivim Dodatkom I, Dodatkom II i Dodatkom III, 1. septembar 2008. godine.

septembra 2008. godine pozove Shauna Byrnese i Michaela Phillipsa kao svedoke u predmetu *Dorđević*. Za svakog od njih zahtev je podnet onog meseca u kom je tužilaštvo dostavilo pretpretresni podnesak i spisak svedoka. To ne ukazuje na nepotrebno odugovlačenje na strani tužilaštva. Tužilaštvo je tek 19. marta 2009. godine dobilo pisma s ovlašćenjem da g. Byrnese i g. Phillipsa pozove da svedoče na suđenju u predmetu *Dorđević*. Ovaj Zahtev dostavljen je 9. aprila 2009. godine. Vreme koje je proteklo od trenutka kad je tužilaštvo od davaoca informacija primilo neophodnu dozvolu do podnošenja Zahteva da se ta dva svedoka dodaju na spisak svedoka ne ukazuje na to da je tužilaštvo u ovoj stvari postupalo bez dužne revnosti.

9. Tužilaštvo je zatražilo da Shauna Byrnese i Michaela Phillipsa doda na spisak svojih svedoka u trenutku kad je faza izvođenja dokaza tužilaštva trajala već više od dva meseca. Međutim, Veće se nije uverilo u to da se u trenutnim uslovima to nepovoljno odrazilo ili da će se nepovoljno odraziti na odbranu Vlastimira Đorđevića. U Spisku svedoka od 1. septembra 2008. godine pominju se dva svedoka na osnovu pravila 70 koja će u svom svedočenju, kako se očekivalo, govoriti o Verifikacionoj misiji na Kosovu i o Diplomatskoj posmatračkoj misiji Sjedinjenih Američkih Država na Kosovu. U pretpretresnom podnesku tužilaštva, dostavljenom istog dana, na više mesta pominje se očekivani iskaz "svedoka na osnovu pravila 70" kojima će se potkrepiti konkretni navodi. Međutim, još je važnije to što je Veće 9. marta 2009. godine odobrilo da se Vlastimiru Đorđeviću, pod određenim uslovima, obelodani 27 od 29 dokumenata vezanih za svedoke Michaela Phillipsa i Shauna Byrnese koje su oni dostavili ili koje je tužilaštvo koristilo tokom razgovora s njima, dok su preostala dva dokumenta dostavljena zajedno s ovim Zahtevom. Dakle, iako ovaj Zahtev nije dostavljen pre 9. aprila 2009. godine, Vlastimir Đorđević je mesec dana pre toga znao da će tužilaštvo verovatno odlučiti da pozove g. Byrnese i g. Phillipsa kao dva svedoka iz SAD na osnovu pravila 70, pomenuta na Spisku svedoka tužilaštva od 1. septembra 2008. godine.

10. Kompetentnost veća da oceni da li su informacije dostavljene u skladu s pravilom 70 odnosi se samo na utvrđivanje pitanja da li su informacije zaista dostavljene na poverljivoj osnovi, u šta se veće može uveriti prosto na osnovu ispitivanja samih

informacija ili prihvatanjem navoda tužioca.⁶ Veće se uverilo u to da je materijal vezan za ovu dvojicu svedoka obuhvaćen pravilom 70.

11. Tužilaštvo tvrdi da je davalac informacija ovlastio svedoke Byrnesa i Phillipsa da se pojave na suđenju Đorđeviću pod uslovom da tužilaštvo zatraži i dobije od Veća nalog kojim se za njihovo svedočenje određuje niz posebnih uslova. Veće je pregledalo te uslove i uverilo se u to da su oni obuhvaćeni pravilom 70.

12. Veće smatra da će svi drugi opravdani prigovori odbrane o posledicama koje ima kasno obaveštavanje o identitetu dotičnih svedoka biti prevaziđeni izdavanjem naloga prema kojem ova dva svedoka smeju biti pozvana da svedoče najranije 28 dana od izdavanja ove Odluke.

Iz navedenih razloga, a na osnovu pravila 70, 73bis(F) i 75 Pravilnika, Veće

- (1) **ODOBRAVA** Zahtev tužilaštva da doda Shauna Byrnesa i Michaela Phillipsa na spisak svedoka;
- (2) **NALAŽE** da se:
 - a. svedočenje Shauna Byrnesa i Michaela Phillipsa ograniči na teme navedene u Dodatku A ovoj Odluci;
 - b. unakrsno ispitivanje ograniči na direktno ispitivanje i pitanja vezana za verodostojnost tih svedoka;
 - c. Shaunu Byrnesu i Michaelu Phillipsu omogući da odbiju da odgovore na pitanja iz razloga poverljivosti;
 - d. predstavnicima davaoca informacija omogući da prisustvuju svedočenju Shauna Byrnesa i Michaela Phillipsa;

⁶ *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR108bis&AR73.3, Javna verzija Odluke o tumačenju i primeni pravila 70 Pravilnika, 23. oktobar 2002. godine, par. 29.

- e. ispitivanje Michaela Phillipsa o sadržaju njegove beležnice obavi na zatvorenoj sednici; stranice beležnice koje su korišćene prilikom svedočenja biće uvrštene u spis kao zapečaćene;
 - f. i Shaun Byrnes i Michael Phillips pozovu da svedoče najranije 28 dana od donošenja ove Odluke.
- (3) **UPUĆUJE** i tužilaštvo i Vlastimira Đorđevića da se što pre obrate davaocu informacija kako bi dobili odobrenje da u sudnici, prilikom svedočenja Shauna Byrnesa i Michaela Phillipsa, koriste gorenavedene dokumente na osnovu pravila 70, ukoliko smatraju da će im to biti potrebno prilikom ispitivanja ili unakrsnog ispitivanja.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija merodavna.

Dana 14. maja 2009. godine,
U Hagu,
Holandija

/potpis na originalu/
sudija Kevin Parker,
predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]